1831. **No. 67.**

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 23 AUGUSTUS.

Groote Weg 1ste Klasse no. 1.

EERSTE ZIJTAK.

De Gouverneur van Vriesland, gelet hebbende op het rapport van den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, volgens hetwelk de geheele bestrating des wegs van *Leeuwarden* naar de *Groninger Grenzen* met den twintigsten dezer maand Augustus 1831 is gereed gekomen.

Heeft goed gevonden en verstaan te bepalen, zoo als geschiedt bij deze:

Dat hangende de invoering van een algemeen reglement op het gebruik der Straatwegen op gemelden weg van *Leeuwarden* naar de *Groninger* grenzen, van heden af, voor het algemeen gebruik zal worden opengesteld onder navolgende provisionele bepalingen:

1. Dat van wege de Administratie van het Amortisatie Syndikaat zal worden voorzien in de ontvangst der Tollen voor de Gabellen no. 1 en 2, zoo als zulks reeds plaats heeft ten opzigte der overige bestaande Gabellen op dezen weg.

2. Dat geen rij- of voertuig noch diligence met meer dan 1250 Nederlandsche ponden beladen zijnde, dezen weg zal mogen passeren.

3. Dat het verboden is op denzelven met twee rijtuigen nevens den anderen te rijden, veel minder om het hardst te jagen.

4. Dat twee rijtuigen, elkander te gemoet komende, als naar gebruik van de hand zullen moeten uithalen, doch dat achter aankomende rijtuigen welke harder verkiezen te rijden, zulks bij de hand zullen moeten doen.

5. Dat niet op de kantzoden noch bermen van den weg zal vermogen te worden gereden.

6. Dat de zoden, welke 's daags op den weg worden geplaatst tot verlegging van het spoor, en die des avonds weder worden opgenomen, zorgelijk zullen moeten worden vermeden.

7. Dat geene rijtuigen een en hetzelfde spoor zullen mogen houden.

8. Dat geen hoornvee langs den weg zal mogen worden gedreven, maar aan touwen moeten worden geleid; — terwijl alle koppeling van meer dan drie stuks ten eenenmale blijft verboden. — En

9. Dat op alle overtredingen der bovenstaande bepalingen zal worden acht gegeven, en deswege door de Tolgaarders, Veldwachters, en de Directie benevens door de Aannemers van den Straatweg, Proces-Verbaal zal kunnen worden opgemaakt, om volgens de bestaande verordeningen vervolgd te worden.

En zal deze resolutie door middel van het Provinciaal blad, worden gebragt ter kennisse van de Plaatselijke Besturen in deze Provincie, terwijl dezelven tevens een genoegzaam aantal exemplaren van dit Besluit, ten fine van aanplakking, op de daartoe gebruikelijke Plaatsen, bij dezen zal worden gezonden, alsmede aan den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat; — zullende overigens, ten einde daaraan de meest mogelijke publiciteit te geven, in de *Leeuwarder* en *Groninger* Couranten worden geplaatst.

Leeuwarden, den 22 Augustus 1831. *De Gouverneur voornoemd*,
VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

Ten behoeve der gekwetsten van het Leger is bij ons weder ontvangen:

18 Ponden en 5 onsen Pluksel, benevens 9 ponden Windsels en Kompressen, vervaardigd door de Wezen in het Nieuwe Stads Weeshuis alhier, van linnen door onderscheidene ingezetenen dezer Stad en ook van het dorp Stiens aldaar tot dat einde bezorgd.

Eene aanzienlijke partij Pluksel, Windsels en Kompressen, benevens *twaalf* gulden van eenige ingezetenen van Huizum, door bezorging van den Heer Ontvanger *C. Buwalda*, aldaar.

Van G. *Gerbenzon*, Deurwaarder der Belastingen te Leeuwarden, *f* 2 : 60.

Onderscheidene partijen Pluksel en Windsels van Mevrouw de Douairière *van Limburg Stirum*, van de Jufvrouwen *van Sloten* en *Lojenga*, van *IJ. Visser*, *W. O. Gorter* en *E. R. Nieuwenhuis*, alsmede van de Kinderen van *W. F. Jansen* te Leeuwarden.

Onderscheidene gelijke partijen van onbekende ingezetenen dezer Stad, alsmede van de dorpen Huizum en Stiens.

Aan de edelmoedige gevers wordt hier deswegens dankbetuiging en hulde gedaan, met verzekering dat reeds bijna al het geschonkene is verzonden, en het nog overige zonder uitstel zal volgen, om tot het bestemde doel te worden aangewend.

Leeuwarden, den 20 Augustus 1831. *Burgemeester en Wethouders der stad Leeuwarden*,
PIER ZEPER.
Ter ordonnantie van dezelven,
L. IJPEIJ.

POLEN.

WARSCHAU, *den* 4 *Augustus*. Gisteren was de geheele hoofdstad in beweging. De generaal *Dembinski* rukte met zijn klein legerkorps binnen de wallen van Praga. De president van de nationale regering, Vorst *Czartoryski*, was den generaal eene halve mijl te gemoet gegaan en sprak hem met deze woorden aan: „Gij strekt hun tot eene wrekende straf, die, door het slechte voorbeeld van hunnen aanvoerder verleid, de eenige leus der Polen vergeten hebben: „sterven of overwinnen!" Duizende inwoners waren tot aan de barrière den held te gemoet gegaan, die in 20 dagen 150 mijlen was terug getrokken, daar dit korps nauwelijks 14 mijlen van Riga was toen het den terugtogt aannam. Geen uur was de achterhoede van dit korps buiten gevecht en werd op deszelfs togt ook nog dikwijls in de flanken door het kartetsvuur aangetast. Zonder voorraad van levensmiddelen of munitie, moesten beiden eerst veroverd worden, wilden de soldaten kunnen leven en zich verdedigen. Ook waren menschen en paarden zeer afgemat.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 16 *Augustus*. Men onderhandelde in de zitting van het Hoogerhuis heden al wederom over de Belgische zaken. De graaf *van Oxford* beweerde dat de Koning van Holland naar regt en billijkheid had gehandeld, en er geen wapenstilstand bestond, toen die Vorst deszelfs troepen Belgie liet inrukken; de omstandigheden en het trouwlooze gedrag der Belgen maakten dusdanige maatregelen noodzakelijk, getuige hiervan het voorgevallene met *van Speyk*. De edele graaf verlangde nu ook te weten in hoe verre de ministers omtrent de bedoelingen van het Fransche bestuur ingelicht waren; hij herinnerde zich wel graaf *Grey* te hebben hooren zeggen, dat zoodra de Hollanders terug trokken, de Franschen dezelfde beweging zouden maken, doch later, dus vervolgd de graaf, had hij den president van het ministerie hooren beweren, dat Frankrijk het zwaard niet zoude opsteken, voor dat de algemeene vrede op duurzame grondvesten geschraagd was; het Fransche ministerie scheen dus voor alsnog hare troepen in Belgie te willen laten. De graaf eindigde deszelfs redevoering door de vraag aan het ministerie wanneer nu de Fransche troepen zouden terug geroepen worden, en welke vestingen zouden worden ontmanteld.

Des ministers *Grey* antwoord komt hierop neder, dat hij voor het Fransche ministerie niet kon verantwoordelijk zijn, doch dat men van derzelver goede trouw de teruggroeping der troepen mogt verwachten; wat de vestingen aanbelangt, hieromtrent was nog niets bepaald.

De Morning Post deelt het navolgende mede: In een der zittingen van de Kamer der afgevaardigden van Frankrijk, waarin over de Belgische zaken gehandeld werd, heeft de maarschalk *Soult* (minister van oorlog) de verzekering gegeven dat „hoezeer het Fransche gouvernement de weet had dat Koning WILLEM had order gegeven van zoodra de maarschalk *Gerard* met deszelfs korps in Belgie zou rukken, het leger van den Prins van Oranje naar de oude grenzen moest terug trekken," Frankrijk echter aan dien maarschalk geene bevelen tot terug trekken gezonden had, maar hem bevolen in Belgie een stelling te bezetten welke dat land tegen een tweeden aanval van Holland dekte; de Engelsche dagbladschrijver hierover zijn gevoelen zeggende laat zich aldus uit: Dit is een ellendige uitvlugt en bewijst ons thans reeds Frankrijks trouwloosheid en deszelfs oogmerken om Belgie in bezit te bekomen. Wat het ondankbaar Belgie betreft deze zouden wij wel gunnen onder het Fransch bestuur te komen, ware het slechts als regtmatige straf voor hunne trouwloosheid aan den braafsten der Koningen gepleegd. — Doch de Franschen in het bezit van Belgie zouden niet alleen hoogstgevaarlijk voor Holland zijn, maar dit zou hen tevens in de gelegenheid stellen, eene poging op de Rijn Provincien te doen en dan toch is de algemeene oorlog onvermijdelijk.

Dit zijn dan nu de schrikkelijke vooruitzigten, met hetgeen hier nog meer zal door ontstaan, welke wij aan onze wijze toegevende en voorzigtige ministers te danken hebben, die door het oor te leenen aan de ontwerpen van Frankrijk en niet inzagen „dat Frankrijks bedoelingen alleen is om hun rijk en invloed in Europa te vergrooten, al moet dit ten nadeele van wie ook geschieden," thans een algemeenen oorlog onvermijdelijk gemaakt hebben.

De *Times* sprekende over de redevoering van den Franschen oorlogsminister, en van de grootspraak van den heer *Casimir Périer* in de kamer der afgevaardigden, omtrent 230,000 man nationale garden welke gereed staan, merkt aan, dat indien Frankrijk zich van Belgie meester maakt alsdan Engeland, Oostenrijk, Pruissen en Holland nog een magt zouden kunnen te zamen brengen, welke de gezamenlijke Fransche legerbenden niet zouden vreezen.

De zoo slecht behandelde Koning van Holland wiens regtvaardige zaak moest gelukt hebben, ware hij niet door bondgenooten en vrienden verraden, doet thans zijn leger terug trekken, zijne soldaten hebben evenwel den tijd gehad om zich met roem te overladen, alle eenparig hebben zich met lauweren bedekt en hunne trouw en verkleefdheid aan den dag gelegd door eene regtvaardige zaak met de wapens in de vuist te verdedigen. HET GEDRAG DER HOLLANDERS KAN TEN VOORBEELD STREKKEN EN DOEN ZIEN OP WELK EENE WIJZE MEN EEN REGTVAARDIG VORST BEMINT.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, *den* 18 *Augustus*. Rapporten van Z. K. H. den Prins *van Oranje*.

Aan den KONING.

Hoofdkwartier ST. TRUIJEN, den 16 Augustus 1831.

Ik heb de eer Uwe Majesteit te berigten, dat de bijeenkomst van den maarschalk *Gérard* en mij heden te Thienen heeft plaats gehad. Ik had mij gevleid, deze stad van troepen te kunnen ontdoen, om ze als onzijdig te laten beschouwen, en ik had alleen met een personeel eskorte terug willen blijven, om den maarschalk te wachten. Dan dit werd mij onmogelijk gemaakt, door het van alle kanten indringen der Belgische vrijwilligers, die zelfs de stad met plundering bedreigden. Ik gaf den maarschalk hiervan vooraf berigt en stelde hem voor, om de stad nog heden met Fransche troepen te willen bezetten; terwijl de troepen van Uwe Majesteit dan de orde in de stad zouden handhaven, tot dat zij door de Franschen wierden afgelost. Kort daarop, een weinig vóór 9 ure, verscheen reeds de maarschalk zelf, vergezeld van zijnen persoonlijken staf en een klein eskorte van dragonders. Hij verzekerde mij terstond, dat hij al de noodige orders naar mijn verlangen had gegeven, en de divisie van den generaal *Hulot* in aanmarsch was, om de troepen van Uwe Majesteit af te lossen. Ik vond den maarschalk bereidwillig om aan mijne wenschen te voldoen, en heb het aangenaam vooruitzigt, dat door deze ontmoeting alle zwarigheden, die door de nabijheid der twee legers en hunne bewegingen hadden kunnen ontstaan, geheel uit den weg zijn geruimd.

Ik verliet Thienen niet voor dat de stad door de divisie van den generaal *Hulot* bezet was. Ik wilde daardoor aan den maarschalk dezelfde beleefdheid bewijzen, die hij mij had aangedaan.

Hij was te Thienen gekomen, toen deze stad nog door de tegenwoordigheid van Uwer Majesteits troepen mijn hoofdkwartier was. Bij mijn verlaten van de stad had de maarschalk de oplettendheid, mij tot buiten de poort te vergezellen, alwaar wij afscheid van elkander namen.

De Opperbevelhebber van het leger,
WILLEM, *Prins van Oranje*.

Aan den KONING.

oofdkwartier HASSELT, den 17 Augustus 1831.

Ik heb de eer Uwe Majesteit te berigten dat ik heden mijn hoofdkwartier alhier heb gevestigd. De 3de divisie bezet deze plaats en omstreken. De 1ste divisie is heden te Gheel en naburige dorpen. De 2de divisie te Helchteren en omstreken. De twee brigades kavalerie en de batterijen reserve-artillerie hebben deze achterwaartsche bewegingen gevolgd.

Ik denk morgen hier te blijven, en aan de 3de divisie een rustdag te vergunnen. Overmorgen zal ik mijn hoofdkwartier te Eindhoven vestigen.

De Opperbevelhebber van het leger,
WILLEM, *Prins van Oranje*.

DAGORDER.

Hoofdkwartier Hasselt, den 17 Augustus 1831.

Mijne wapenbroeders! de Koning ontving het berigt van den voorspoed onzer wapenen bij Leuven, op Zondag in den vroegen morgen, en dankgebeden zijn terstond opgezonden tot den Allerhoogsten, die onze pogingen gezegend en met de overwinning bekroond heeft.

De Koning heeft aan mij den vereerenden last opgedragen, om U, wakkere krijgslieden! zijne tevredenheid te betuigen en de innige voldoening, die hij ondervindt, bij uw beantwoorden aan het vertrouwen, dat gij Hem hadt ingeboezemd, door die deugden van moed en volharding, die den Nederlandschen aard steeds kenmerken. Aan al de troepen van alle wapenen, aan al de vrijwilligers en al de officieren, die de onderscheidene staven van het leger uitmaken en onder mijne bevelen geplaatst zijn, moet ik, uit naam des Konings, de opregte verzekering geven, dat Zijne Majesteit op hoogen prijs stelt de verdiensten, waarvan zij zoo treffende bewijzen hebben gegeven in dezen geheelen veldtogt, zoo bij alle andere gelegenheden, die zich hebben opgedaan, als inzonderheid bij den strijd te Hasselt en te Leuven.

Dit vleijend getuigenis des Konings is voorzeker de grootste voldoening, die regtschapene en getrouwe onderdanen immer kunnen wenschen. Ik ben overtuigd, dat geheel het leger onder mijne bevelen er de waarde van beseffen zal.

De Opperbevelhebber van het leger,
WILLEM, *Prins van Oranje*.

Bij besluit van 16 Augustus heeft Z. M. de ligting bevolen van 4000 man der nationale militie voor de aanvulling van de aan de korpsen nog ontbrekende manschap, verdeeld aldus: Noord-Braband 575; Gelderland 510; Noord-Holland 691; Zuid-Holland 787; Zeeland 230; Utrecht 215; Vriesland 340; Overijssel 285; Groningen 266; Drenthe 101. De manschap zal worden geligt uit de klassen van 1827, 1828, 1829 en 1830. Voor den 15 September moeten de werkzaamheden, tot deze ligting betrekking hebbende, geheel zijn afgeloopen. Bij de designatie der manschappen zal worden in acht genomen, dat uit geene der klassen het maximum, zijnde één man van de 300 zielen, worde te boven gegaan, berekend op de bevolking van het jaar, waartoe de klasse behoort, alsmede, dat, zoodra uit iedere klasse, te beginnen met die van 1830, het maximum van één man van de 300 zielen zal zijn genomen, dadelijk, doch ook dan eerst, tot de oproeping uit eene vroegere klasse worde overgegaan.

Bij een ander besluit van dienzelfden datum, wordt mede vastgesteld dat alle bij de ligting van het tegenwoordige jaar voor de dienst van de Schutterijen aangewezen ingezetenen, zoo wel de zoodanige welke opgeroepen zijn geworden tot aanvulling van het ⅔ gedeelte, hetwelk dit jaar, even als in de voorgaande jaren, naar de reserve moet overgaan, als de zoodanigen welke in plaats moeten komen dergenen, die aan het gewoon contingent van iedere gemeente, tijdens het opmaken van de bijzondere schuttersrollen, het zij door overlijden, verandering van woonplaats, opgekomen vrijstellingen, als anderzins, hebben ontbroken, zullen, voor zoo verre zij krachtens artikel 28 der wet tot den eersten ban behooren, ten spoedigste, bijaldien zulks niet reede mogt zijn geschied, bij de schutterijen der respective gemeenten worden ingelijfd.

Berigten van eene officiële zijde, nopens de hardnekkige gevechten van de troepen der divisie van den generaal *Cort-Heiligers*, op den 6den bij Houthalen geleverd, gewagen met den grootsten lof van den moed en de standvastigheid, welke die troepen, bijna geheel en al bestaande uit bataillons schutterij van Holland, Utrecht, Gelderland, Vriesland en Groningen, bij die gelegenheid hebben aan den dag gelegd. Zij hebben bij die ontmoeting het leger van *Daine* tegen zich over gehad, hetwelk veel talrijker was, en het voordeel had van den zeer moeijelijken grond te keeren. Na een hevig tirailleur-vuur hebben de troepen van *Daine* eenen aanval beproefd, doch hebben de schutters de bovenhand behouden, en is de vijand, bij den invallenden nacht, genoodzaakt geweest af te houden en in zijne vorige positie terug te keeren. Het is bij die gelegenheid, dat de luitenant-kolonel *Wimmer* en de luitenant *Luderus* den helden dood zijn gestorven. De inwoners des lands zijn ten hoogsten verbaasd geweest over de onverschrokkenheid en volharding der Nederlandsche schutters, en het lijdt geen twijfel, of deze gevechten hebben veel toegebragt, om de Belgische soldaten van het

leger van de Maas die ontmoediging in te boezemen, welke naderhand aanleiding heeft gegeven tot eene schandelijke vlugt.

Men verzekert, dat er eene nieuwe bevordering bij het leger heeft plaats gehad.

Vorst *Leopold* is den 14, des avonds, uit Mechelen naar Leuven teruggekeerd, heeft aldaar den nacht doorgebragt en ook een gedeelte van den volgenden dag. Des namiddags van den 15 is hij naar Brussel vertrokken onder escorte van *één lancier*. Zijn gevolg was, door eenige marechaussées vergezeld, insgelijks naar Brussel vertrokken.

Den 14 waren de beide Fransche Prinsen, door de Namensche poort, in een rijtuig met zes paarden bespannen, Leuven binnengereden, zonder de minste escorte. Zij werden door den Franschen maarschalk, den generaal *Gérard* en een ander Fransch hoofdofficier vergezeld, en hebben later den Koning der Belgen ontvangen.

Uit den brief, welken Z. E. de minister van buitenlandschsche zaken den 9den aan Z. M. gezant te Parijs heeft gezonden, blijkt, dat de Fransche minister den 4den aan gemelden gezant heeft verklaard, dat, daar de onafhankelijkheid van Belgie door het hervatten der vijandelijkheden werd bedreigd, de hulp van Frankrijk was verlangd en zoude worden verleend, weshalve het Nederlandsche leger, bijaldien het niet dadelijk terug trok, een Fransch leger te bestrijden zoude hebben, en de Fransche gezant zich uit 's Gravenhage zoude verwijderen.

Zr. Ms. gezant te Parijs is daarop, en wel bij den bedoelden brief van den 9den, gelast geworden, te verklaren in substantie: dat men in 's Gravenhage niet weet, dat de onafhankelijkheid van Belgie door de Mogendheden is erkend, zoo lang dat land zich niet heeft onderworpen aan de grondslagen van scheiding, vervat in de annexe A van het 12de protocol, door de Mogendheden zelven als onwankelbaar verklaard; — dat de Mogendheden zelven middelen van bedwang zouden hebben beraamd, om die grondslagen te doen eerbiedigen; — dat de militaire maatregelen des Konings alleen moeten worden beschouwd als een middel, om daartoe te geraken; — dat de aanval derhalve geenszins gerigt is tegen de onafhankelijkheid van Belgie, noch onregtmatig kan worden beschouwd, daar dezelve alleen strekt, om datgene te werk te stellen, hetwelk door al de Mogendheden redelijk en regtvaardig is verklaard; — dat men zich alzoo vleit, dat zich geen Fransch leger in Belgie zal vertoonen, maar dat zoo het tegendeel mogt plaats hebben, het Hollandsche leger dadelijk zoude terug trekken, vermits Z. M. al de vijf Mogendheden als zijne vrienden en bondgenooten beschouwt.

Men maakt melding van eene poging, welke te Tirlemont door de Belgen zoude zijn aangewend, om Z. K. H. den Prins *van Oranje*, door middel van eenen sluipmoord, het leven te benemen. Terwijl de Prins, met den Franschen maarschalk *Gérard*, in eene koets door die stad reed, zoude een schot op Hoogstdenzelven gelost zijn, zoo dat de kogel door het rijtuig vloog, doch Z. K. H. gelukkiglijk niet raakte. Daarna aan de poort gekomen zijnde, zoude een gewapende Belg, met ontblooten sabel, het rijtuig besprongen hebben, dreigende den Prins te vermoorden, doch zoude de booswicht door het eskorte van den Franschen maarschalk dadelijk gegrepen en gefusileerd zijn.

De belgische bladen van 15 en 16 Augustus hebben de nederlaag van het leger van Vorst *Leopold* voor Leuven, en het overgeven dier stad aan de Hollandsche troepen niet kunnen ontveinzen. De belgische *Moniteur* heeft in een officieel verslag de waarheid nog eenigzins pogen te bemantelen, en gesproken van eenen ordelijken terugtogt op Leuven; van de standvastige houding der Belgen, en van het besluit van Vorst *Leopold* om in een wapenstilstand te bewilligen, ten einde de stad voor de ellende van een bombardement, waar mede zij werd bedreigd, te sparen; doch het franschgezinde blad heeft zich gehaast, om het verslag bekend te maken van een ooggetuige waarin in het breede wordt gewaagd van de wanorde, welke in Leuven heeft geheerscht, en van de verwarde vlugt der Belgische troepen en burgerwacht. — De brusselsche burgerwacht is reeds terug, en alom wordt het staken der vijandelijkheden als eene vreugdetijding afgekondigd.

Het verlies der Belgen op den 12den wordt door hen opgegeven als bestaande uit 7 à 800 dooden en 2 à 300 gekwetsten. Dat der gevangenen was niet bekend.

De generaal *Belliard* die niet gelooven kon dat onder de gewapende manschap zich zoo velen bevonden uit alle rangen en standen en van zoo achtbare en aanzienlijke familien, heeft een korps in het Fransch gekommandeerd en stond verbaasd over de rigtige uitvoering der manœuvres, en de schoone houding der troepen.

Heden moeten onze wakkere verdedigers voor een gedeelte den Vaderlandschen bodem weder bereiken. — De Franschen zijn hun in den beginne van nabij gevolgd; zelfs spreekt men in belgische bladen van eene ontmoeting, welke, ten gevolge van misverstand, tusschen eene Hollandsche en Fransche patrouille zoude hebben plaats gehad. Wat daarvan wordt gemeld, komt twijfelachtig voor. Zeker is het daarentegen, dat nog den 16den even voor het ontruimen van St. Trond, verscheidene Fransche officieren aldaar zijn geweest, en zich met de onzen op een zeer vriendschappelijken voet hebben bevonden.

De Franschen aarzelen niet, te verklaren, dat het wel zeker is, dat, zonder hunne tusschenkomst, de overblijfselen van de belgische armee in Leuven ten eenemale zouden zijn vernield geworden. — Trouwens, het geen 'er van is overgeschoten, beduidt bij uitstek weinig. — Volgens der Belgen opgave zouden zich 5000 man infanterie en 2000 man ruiterij naar Mechelen hebben gered. Een en ander is overdreven, inzonderheid de schatting der ruiterij. — De Franschen roemen zonder omwegen den toestand der Hollandsche ruiterij, en verklaren onze artillerie voor eene der schoonste en best bediende van geheel Europa.

AMSTERDAM, *den 20 Augustus*. Een rescript van den Russischen Keizer is hier bekend gemaakt, waarbij eene derde reeds van 20 millioenen Roebels in zilver is geopend, tegen 5 pCt. interest, welke fondsen speciaal zullen worden bestemd tot een amortisatie-fonds, wordende het Huis van Hope en Comp. geautoriseerd om daarvan, naar gelang der omstandigheden, gebruik te maken en certificaten van inschrijving aan de deelnemers uit te leveren,

LEEUWARDEN, *den 22 Augustus*. Den 18 en 20 dezer zijn alhier uit het leger aangekomen, twee onzer waardige Stadgenooten, de Heeren *J. Hora Adema*, kapitein en *K. O. van der Veen*, 1ste Luitenant bij de Vriesche Landelijke Schutterij, beide in den slag voor Hasselt gewond, de luitenant *Hillebrands*, mede gewond, is te Harlingen aangekomen; doch zóó, Gode zij dank! dat wij met eene spoedige herstelling ons met reden mogen vleijen. — Alle berigten, welke tot ons komen, bevestigen het manmoedig gedrag door onze Vriesche Schutters gehouden. De Groninger en Franeker Studenten hebben ongelooflijke vermoeijenissen doorgestaan, zijn een paar malen in het vuur geweest, en hebben een dorp bij Leuven veroverd; drie derzelve, *Cramer van Baumgarten*, *Bakker* en *Cleveringa*, moeten ligt gekwetst zijn. — Juichende en met een luid Io Vivat hebben zij, benevens andere troepen den intogt binnen Leuven gedaan. — Aldaar hielden zij feestdag, en hoorde men muzijk van alle zijden. — Met aandoening leest men de brieven door jonge lieden en vaders die vrijwillig zijn uitgetrokken, dezer dagen hier aangekomen. Onder de bijzonderheden merkten wij het volgende op: Op het slagveld lag een Vriesche schutter naast een Belgisch lancier, beide, zoo het scheen, na langdurige worsteling en herhaalde wonden, zielloos neder gezegen. — Een ander Vriesch schutter vocht met ontblooten hoofde, en had wel 50 patronen verschoten; hij was altijd vooraan, tot hij eindelijk door een vijandelijken kogel in den hals getroffen wierd, maar zijn geweer was nog geladen, en verbitterd zeide hij: „ *deze moet er nog eerst uit*," en loste zijn geweer.

Het wordt uit zekere berigten bevestigd, dat onze troepen weinig in den slag voor Leuven hebben geleden, en dat het getal der gesneuvelde en gekwetste officieren zeer gering is. Twee bataillons Vriesche Schutterij, zijn gedurende twee uren aan het geschut van den vijand blootgesteld geweest en hebben slechts weinige dooden en gekwetsten bekomen. — De Rotterdamsche Schutterij heeft mede op dien dag in het vuur geweest. De Noordhollandsche jagers zijn nevens andere jagers bij Bautersem ernstig handgemeen geweest, en slechts één man is gesneuveld, een tweede zwaar gewond en verscheidene andere ligt gekwetst. Van de Leijdsche studenten, die alle in het vuur geweest zijn en over wier hoofden de kanonkogels gevlogen hebben, wordt, voor zoo verre men weet, niemand vermist. De kurassiers hebben, behalve den overste *Gaillières* en deszelfs zoon, beide zwaar gekwetst, slechts twee manschappen en zes paarden verloren, en zulks nog wel op eene verraderlijke wijs door het onverhoedsche schieten uit de poort van Leuven, te midden der onderhandelingen. Het gering verlies der onzen wordt voornamelijk toegeschreven aan de slechte bediening van het Belgische geschut. Daarentegen moet het verlies des vijands nog al aanmerkelijk geweest zijn, en hoe veel grooter het zou geweest zijn, wanneer het vervolgen der Belgen door de komst der Engelsche parlementairen niet ware verhinderd geworden, valt moeijelijk te berekenen. Dat er eene vrij aanzienlijke menigte gevangenen door de tweede divisie moet gemaakt zijn, schijnt daaruit te kunnen worden afgeleid, dat een gansch bataillon dier divisie den last had bekomen, de gevangenen te begeleiden. De vijandelijke gekwetsten zijn door de onzen met de meeste menschlievenheid behandeld geworden. Een ooggetuige schrijft deswege, dat onze officieren en soldaten zich gedurende het gevecht hebben beijverd, om de gekwetste Belgen te verbinden en te laven. Dat deden *die barbaren*, welker onmenschelijkheid door de Belgische bladen zoo breed is uitgemeten!

Wij deelen den volgenden brief mede, als gevende een naauwkeurig verslag over de gevechten op den 7 en 8 dezer aan de troepen onder *Daine* geleverd, waarbij een groot deel van Vriesche Schutters hebben tegenwoordig geweest.

„ Den 7 zette het Koninklijke Nederlandsche leger, van *Gheel*, *Beeringen* en *Houthalen*, deszelfs beweging in de rigting tusschen Hasselt en Leuven voort, en bereikte in den loop des dags, de stellingen St. Truijen, Herck, Haelen, Diest en Heusden. Te Houthalen werden de Nederlandsche troepen vóór den afmarsch van de uit Hasselt opgerukte Belgen hevig aangegrepen, doch dezelve, ofschoon alleen uit schutters bestaande, wederstonden dapper en standvastig den aanval.

„ Eene ter dekking van de dien dag plaats hebbende beweging naar Kermpt opgerukte Koninklijke Nederlandsche voorhoede werd des namiddags ten vijf ure door drie à vier duizend Belgen, die van Hasselt kwamen, hevig, doch vruchteloos aangevallen. De Nederlanders handhaafden zich in de plaats, en na den aftogt der Belgen strekten de weggeworpen schakots, randsels, mantels, bandelieren en andere voorwerpen ten bewijze, dat zij dien aftogt niet met veel rustigheid, orde of krijgstucht moeten volbragt hebben.

„ Den 8 Augustus zou de generaal *Daine*, met tien tot twaalf duizend man en 24 stukken geschut, in en bij Hasselt staande, aangegrepen worden, tot welk einde de Koninklijke Nederlandsche divisien tegen Hasselt gerigt werden, en slechts eene infanteriebrigade in Diest achtergelaten werd.

„ De Belgen werden allereerst bij Eurange, op een zeer doorsneden, ter verdediging voordeelig terrein, door de Nederlanders, onder de persoonlijke leiding van den moedigen prins *van Oranje*, aangegrepen en teruggeworpen. Het Nederlandsche leger Hasselt meer genaderd zijnde, kwam eene deputatie van de stedelijke regering den Prins te gemoet, en toonde daardoor, dat de generaal *Daine* ten minste hier het hoofdtreffen ontweken had, en op Tongeren was terug getrokken.

„ Twee Koninklijke Nederlandsche dragonderregimenten met vier stukken geschut der rijdende artillerie, trokken achtervolgens in allerijl Hasselt door en debouchcerden op den vijand. De eerste afdeeling dezer troepen greep de Belgische achterhoede, welke uit uhlanen bestond, met groote heftigheid aan, wierp dezelve overhoop, en joeg hen ganschelijk uit elkander.

„ Inmiddels had de generaal *Daine*, op en aan den straatweg van Hasselt, zijne troepen in eene digte kolonne geschaard. Twee stukken geschut der voormelde rijdende artillerie deden vier wel gerigte schoten, en deze waren genoeg, om de geheele kolonne van den generaal *Daine* in zulk eene deroute te brengen, dat zij zich geheel en al ontbond, en overal in het doorsneden terrein naar alle zijden vlugtte, terwijl zij schakots, randsels, geweren, sabels, mantels, monteringen, helmen, patroontasschen enz. als eene lastige vracht van zich wierp. Eene tweede decharge van de genoemde artillerie voltooide, wat nog mogt overig zijn te doen, en de dragonders vervolgden nu de vlugtelingen tot achter Cortessem. *Zeven* stukken geschut, *tien* ammunitiewagens, *dertig* bagaadjewagens en 400 gevangenen waren het oogenblikkelijk gevolg van deze zegenpraal, welke den overwinnaren zelfs niet één man gekost heeft. De demoralisatie en ontbinding der zoogenaamde armee van de Maas zijn volkomen.

„ Wat voor het overige gezegd en geschreven moge worden, zoo is het zeker, dat het Koninklijke Nederlandsche leger orde en krijgstucht in acht neemt, zoodat men het genoegen heeft, de ingezetenen, zoo in de steden als op het platte land, overal met hunne gewone werkzaamheden, even als in vredestijd, bezig te zien. De bevelen van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, aangaande het onderhouden der krijgstucht, vervat in Hoogstdeszelfs proclamatie, worden strengelijk en in den volsten zin van het woord nageleefd."

Wat in dezen brief van de verwarring van het korps van *Daine* gezegd wordt, is in geenen deele overdreven. Er heerschte zoodanig een schrik onder zijne troepen, dat men ruiters van hunne paarden heeft zien afstijgen, om zich toch maar door de bosschen met de vlugt te kunnen redden.

In een brief, uit Thienen den 15 Augustus geschreven, vindt men onder andere bijzonderheden, dat de Fransche generaal *Belliard* juist door onze voorposten passeerde, toen de Belgen in de grootste wanorde, met achterlating van wapenen en bagadje, langs den weg van Leuven naar Mechelen vlugtten, en zijne meening te kennen gaf, dat twee esdadrons ruiterij genoeg zouden geweest zijn om op dat oogenblik het droevig overschot van het belgisch leger geheel te vernielen.

De Belgen moeten hunne gasten, de Franschen, van het noodige voorzien en deze zijn ver van matig in hunne vorderingen. Te Thienen was reeds niet minder dan vijftig duizend rations fourage geëischt, tegen dat de fransche troepen daar binnen zouden trekken.

Van Vlissingen wordt van den 16 dezer gemeld, dat aldaar, met den meesten spoed in een aantal vaartuigen 36 stukken geschut van 24 pond, met hunne kust-affuiten, worden ingescheept, bestemd om het fort Lillo aan de rivierzijde te versterken.

Uit bijzondere berigten blijkt, dat de troepen van de divisie van den generaal *Cort-Heiligers*, welke in Weert tamelijk wel ontvangen waren, bij het verlaten van die stad, op eene verraderlijke wijze door de inwoners uit de huizen zijn beschoten, en dat zij daarop dadelijk zijn terug gekeerd, en de schuldigen naar eisch hebben getuchtigd.

Volgens de Belgische bladen zal het geheele Belgische leger ontbonden worden, zullen de officieren genoodzaakt zijn hun eervol ontslag te vragen, hetgeen hun anders zou gezonden worden, en zou men, na de geheele ontbinding, zien over te gaan, om een nieuw, beter georganiseerd leger zamen te stellen.

Van MAASTRICHT wordt gemeld, dat aldaar, tijdens het oprukken onzer troepen derwaarts, een soort van complot ontdekt was, ten gevolge waarvan mevr. *Pieters*, de wed. van eenen kapitein-magazijnmeester, bij welke zeventien geweren en de noodige ammunitie gevonden waren, met hare dochter, door den kommandant de stad uitgedreven was. De heeren *Bosch*, de vader, en diens schoonzoon *Bonhomme*, waren insgelijks geboeid ter stad uitgeleid. De jonge *Bosch* een geneesheer, en de boekverkooper *Buri*, waren gevangen gezet.

BREDA, *den 18 Augustus*. Op Vrijdag of Zaturdag, worden onze beminde Prinsen wederom binnen deze vesting verwacht, deze stad was de laatste waar zij vertoefden, moge het nu ook de eerste zijn, die zij wederom met hunne hooge tegenwoordigheid vereeren.

Van wege het stedelijk bestuur worden er eerebogen opgerigt, en ieder één bevlijtigt zich en stelt zich voor, om door groen maken of illumineren den luister te verhoogen, bij de plegtige intrede, van de Vorstelijke telgen, de helden van *Waterloo*, *Quatrebras*, *Hasselt* en *Leuven*, en van de met roem overladene dapperen, de bloem der Hollandsche natie.

In LONDEN meent men stellig te weten, dat Koning *Leopold* order zou gegeven hebben, om het verwachtte *zilveren servies* met de Belgische wapenen, zijne staatsiekoets en andere snuisterijen van daar, vooreerst nog niet af te zenden, aangezien Z. K. H. zich niet zoo zeer op zijn gemak gevoelde als Z. M. zich had voorgesteld, en bekende gaarne, dat de wijze waarop de Hollanders hunne gelukwenschingen bij zijne troonsbeklimming geuit hadden, geenszins zijne goedkeuring had weggedragen en verlangde van soortgelijke hartelijke deelnemingen verschoond te blijven, en dus vooreerst ook alle festiviteiten in Belgie bleven uitgesteld.

MENGELWERK.

AAN MIJNE LANDGENOOTEN.

De verwerping der befaamde achttien Artikelen was eene oorlogsverklaring, welke door de gansche Natie werd goedgekeurd. Het altoosdurend wachten ondermijnde de zielskracht en het werkeloos te zamen blijven werd voor het leger eene martelende verveling. De staatkunde der vreemde magten wilden die werkeloosheid, bleven met beloften paaijen om bij eindelijke uitputting eene geheele overgave te erlangen. Het offer van Nederland gevraagd, was toch een korrel in de weegschaal van Europa, en door onzen ondergang was voor 't oogenblik al weder den Vrede behouden. Vijf en twintig malen werd ons geduld op den proef gesteld, wij met voorstellen overladen om eindelijk door 18 artikelen de 25 protocollen te zien parodiëren. Daarbij dat hemeltergend onregt, dat kwaadaardig spotten en plagen, dat ontzettend liegen en bedriegen van den vijand eischten voldoening en straf. Het *voorwaarts ten strijde* was nu eene blijde mare voor U, Verdedigers van het vaderland. Gij hadt de grenzen beschermd en waaktet voor de invallen der steeds omzwervende rooverbenden, maar thans wildet gij niets liever, dan den sints maanden lang geleden smaad en hoon, in eenmaal door vernietiging der zoo hoog geroemde Belgische Legers, uitwisschen. De Prins van Oranje, wiens vroegere diensten geen Nederlander vergeet, kwam aan uw hoofd: dit gaf onwillekeurig aan des krijgers arm eene reuzenkracht. Alles was vol vuur en moed en de heilige zaak, voor welke men streed, gaf een onwrikbaar vertrouwen op God. De grenzen van het vijandelijk land overgetreden zijnde, hadt Gij weldra een leger te bestrijden, met een, zoo men zegt, zeer bekwaam veldheer ten aanvoerder: nu hebt gij geen gewonen maar een bandieten-oorlog te voeren, sluipmoord en verraad loeren op uw leven. Dan 's Prinsen beleid en voortvarendheid, de ijver en onverschrokkenheid der Gebieders en vooral de dapperheid en geestdrift der Krijgslieden deden in slechts drie dagen het geheele leger van de Maas als kaf verstuiven. Verwarring, onwil en slechte krijgstugt voltooiden onze overwinning. Welk eene vreugde voor ons allen, Landgenooten, en welk eenen roem voor U, moedige Strijders, die over aller hoog gespannen verwachting zelfs nog triomfeerdet.

De inrukking der Fransche legermagt, om Leopold uit den nood te helpen, was eene meer treurige dan onverwachte tijding. Vijftig duizend Franschen op de grenzen en dertig duizend Belgen in 't verschiet; deze allen zouden U vernielen. de Koning stelt zich aan hun hoofd. Geen angst noch vreeze bedwelmden het zegevierend leger, heldenmoed en mannenkracht tellen geen' vijand noch gevaren. *Voorwaarts* klinkt

het door alle gelederen, en de echo's weergalmen het blijde *Voorwaarts!* Een welberaden aanval beslist in een oogenblik den slag: Koning en Leger drijft men woedend terug en aan het vlugten was geen einde.

Men zond parlementairen en afgezanten, maar het antwoord is: Eerst overgeven, dan parlementeren! — Zegevierend trekken onze dapperen Leuvens poorten binnen: de grijze Akademiestad wordt begroet met het: Io vivat der Nederlandsche Studenten, als medeoverwinnaars van dit belangrijk gedeelte van Belgiën. — Ruim twee uren was men slechts van de hoofdstad, en ware de helsche politiek, waarvan ons Land in deze oogenblikken het slagtoffer wordt, niet tusschen beiden gekomen, de Prinsen van Oranje hadden in Brussel de verjaardag gevierd van hunnen doorluchtigen Vader. — Dan het lot wilde het anders. Op 's Konings bevel trekt Gij terug tot den Vaderlandschen bodem. Dit ontmoedige U niet, Landgenooten! Voor overmagt, door verraad en wreedheid ondersteund, te wijken kan geen regtschapen Nederlander tot oneer verstrekken, na dat Land- en Zeemagt zoo veel moed, onversaagdheid en Vaderlandsliefde heeft getoond: na dat er wonderen van dapperheid en trouw zijn verrigt. Gedwongen verlies is althans geen vrijwilligen afstand. Het Nederlandsch bloed is te kostbaar om het in den strijd tegen onregt en geweld te doen stroomen. — Gij hebt den zegen bevochten: U komt de roem toe van met uwe Bevelhebbers Neêrlands eer te hebben bewaard en gehandhaafd, en door 's Prinsen kloeken moed en wijs beleid is voorzeker de geheele Natie met Hem verzoend en huldigt Hem naar waarde. Dus Landgenooten, al weder moed gehouden. Een Volk vergaat, wanneer het zijn karakter verliest, maar met God, door moed en volharding komt men alles te boven. De Groote Willem van Oranje was in 1572 slechts meester van een klein deel van Holland en daaruit rees het luisterrijk Gemeenebest op. — Dus wij blijven hopen en vertrouwen: Wie in zijnen val ontzagwekkend wezen kan, zal ook groot en eerbiedwaardig in zijn' wederopkomst en herstel zijn! — (*)

AAN DE BELGEN.

In korte woorden is mijne toespraak vervat. Geheel te zwijgen is moeijelijk, wanneer men regt en deugd ziet zegevieren. Slechts deze herinnering. Gij zijt, Belgen, vernederd en verslagen, in weerwil van den voor U gelukkigen oorlogskans. Er was slechts nog een kort tijdsbestek noodig geweest en Uw onoverwinnelijk Leger ware het vlugten belet. Op het punt dat de Koninklijke legerbenden zouden worden vernield, treedt juist een Engelschman, uw Parlementair tusschen beiden en bidt en smeekt om uw behoud. Gelukkig hadt gij met een Prins van Oranje te doen, de Zoon van een menschlievend Vorst, een braven Koning, — want bijna elk ander Bevelhebber had U reeds doen vermorselen. Zoo heeft de Fortuin U gediend bij alle uwe ondeugden en goddeloosheden. — Ook hebt gij daarenboven veel verpligting aan uwen Koning, die in zijn eerste wanhoop een Fransch leger te hulp riep. Welligt had hij geen het minste vertrouwen op uwe legers, uwe veldheeren, uwen moed en krachten, want op zijne halve inspectiereis zag hij reeds het verward en woest revolutiespel met deernis aan. Gij hebt dus niet te klagen, want gij hadt bijstand van alle kanten, maar een hooger hand, waarvoor gij noch eerbied noch vertrouwen koestert, bestemde ons lot. De eer onzer dappere Natie moest bewaard blijven en den roem van Nederland aan Europa te gelijk met uwe schande verkondigd. Laat nu vrij Uw gehuurde schrijvers de dagbladen vullen met schandelijke logens, met helschen laster en kwaadaardige bespotting: laten Franschen en Engelschen U naschrijven en het vindingrijk vernuft zich uitputten om den tekst te vermeerderen en te vergrooten; noemt uwe volkomen nederlaag een triomf, de waarheid zal eeuwig over logens en bedrog zegevieren! —

19 Aug.

HET LAFFE EN HET DAPPERE VOLK.

Er is een Volk in Europa, dat zich bij uitnemendheid noemt: *het dappere Volk*, en dat de Oud-Nederlanders stadig begroet met den verachtelijken titel van *het lafste Volk der Aarde.*

Niettemin moet gij weten, dat toen het *lafste* Volk is uitgetogen, het binnen weinige dagen een gansch leger van het *dappere* Volk, het ONOVERWINNELIJK leger met Kozakken en al, het hazenpad heeft doen kiezen, en zich in het midden der dappere gewesten bevond.

Op dezen verschrikkelijken blik van het *laffe* Volk, was het *dappere* Volk tot in de ziele beroerd, en hoezeer het op vier millioenen twee millioenen menschen meerder telt, en zich uit louter moed de long te barste schreeuwt, heeft het voor de geheele wereld erkend, zonder vreemde hulp het door hen zoo bespotte *laffe* Volk, geen wederstand te kunnen bieden.

„ Snelt dan toe gij Fransche en Engelsche naburen met uwe ontelbare hulpbenden: komt toch ter hulpe van de *onversaagde dapperheid*, — zonder U heeft het geene krachten om de *laage lafheid* het hoofd te bieden: wat zeg ik, zonder U zal men de eenige kracht, welke nog de hakspier vaardig maakt, verliezen."

Dit was hunne kreet. En daarna: „ Zij komen onze dierbare Verlossers! Weg nu, gij *laffe* Natie of wij zullen achter de hulpbenden aan als *dappere* Bandieten uw nederlaag voltooijen."

Het *laffe* Volk doet een' tweeden stap vooruit om de dertig duizend *dapperen* met hunnen ijzersterken Koning aan het hoofd te begroeten, terwijl de gehuurde NON-INTERVENIENTEN stok stijf op de grenzen staan blijven tot nader order. — „ Voorwaarts!" roept de Bevelhebber van het *laffe* Volk en daar stuift het *dapper* Volk uiteen, tuimelt over den kop, en de paarden verdrukken nog meer dan de ruiters. En de Koning? Het *laffe* Volk had den terugpas naar zijne residentie op bevel van zijnen beminden Neef versperd, en nu vliegt hij bedrukt, bekommerd en verlegen met een: *God dam, die Schwerenothen!* regelregt naar Mechelen. Tien dagen besteedde het *laffe* Volk om de *dappere* Natie te verjagen in hun eigen land, van de eene hoek naar de andere. O Koning! o Legers! o Libertait! Waar zult gij een historieschrijver vinden, die naar waarde uwe heldendaden zal vermelden? Hij moge der nakomelingschap willen verkondigen:

Hier valt de veder der Historie
De grijze Fabel in de schoot;

de wijsste Koning houdt hem het verschrikkelijk Motto voor oogen: „ *Die leugenen blaast zal vergaan.*

Zoo is het! Het Belgisch Volk smeet de wapens weg, boog zich ter aarde en lekte het stof, was het alléén tegen ons. En ziet daar, die *dappere* Natie, die ons voor *lafaards* ten walgens toe heeft uitgekreten! Ziet daar de mannen der roemrijke omwenteling! Van beving bevangen en van schrik aangegrepen, als zij tegen over onze spitsen staan, moeten zij nederig hulpe smeeken en hunne kracht aan vreemden ontleenen. — Moest gij daarom der onbeschoftheid vrijen teugel vieren? Gaat met uwen Koning bij uwe Priesteren ter oefenschoole en wordt wijs!

Kopij en origineel.

LEOPOLD TE BRUGGE.

Dezer dagen lazen wij in de Belgische nieuwsbladen dat Vorst Leopold, bij zijne komst in België, nergens met zoo veel geestdrift ontvangen was als te Brugge, waar, het volk, de paarden van zijn rijtuig afspannende, Zijne Belgische Majesteit tot aan het Gouvernements-hotel heeft voortgesleept. — Velen onzer lezers, den volksgeest van Brugge niet kennende, zal het volgende medegedeelde verhaal niet onwelkom zijn.

Er bestaan in gemelde stad vele confreriën, gilden of broederschappen, die jaarlijks hunne bijeengebragte spaarpenningen in het openbaar of afgezonderd verteeren. Onder deze vereenigingen bestaat er ook een gezelschap van *palingtrekkers*, zamengesteld uit het gemeenste schuim van het laagste gepeupel, meestal luije *mestrapers*, die den geheelen dag met een bezem, schop en kruiwagentje, langs de straten loopen, om op hun gemak het vuilnis bijeen te rapen, waarvoor zij van den meestbiedenden twee stuivers ontvangen. Dit volkje nu vermaakt zich des zomers gedurende een paar dagen om een levenden paling, van de langste en dikste soort, tusschen baleinen gerekt en gespannen, en omwonden als een tabakscarot, in *triomf*, aan den stok op de schouders van twee *bijters* de stad rond te dragen, voorgegaan van snaren- en trommelgeluid. Deze *palingbijters* zijn dan als Algerijnsche Turken gekleed, hebbende Neptunus met zijn drietand aan het hoofd, welke costumes zij huren bij eene *prommelette* (uitdraagster,) die altijd een depôt heeft van smeerige carnevalskleederen. Ter plaatse gekomen zijnde waar de gespalkte paling aan een touw, 10 voet boven het water gehangen wordt, roeit men met schuiten beurtelings er onder heen: de *palingbijter* is gezeten op eenen stoel, die weder boven op eene tafel in de schuit is vastgemaakt. Wanneer hij digt genoeg onder den paling genaderd is, rijst hij statig op, omhelst denzelven, en *bijt* hem vervolgens in het dikste van den hals. Dit wordt nu door ieders [illegible] eerewijn geschonken, en ontvangt den prijs, bestaande uit eene nieuwe tinnen *bierkan of liter*. Het spreekt van zelven, dat zij, bijtende aan den paling blijvende hangen, eindelijk in het water vallen en zich zwemmende redden. Den schrijver dezes, die hiervan ooggetuige is geweest, heeft men verhaald, dat in vroeger tijd, men ook het barbaarsche gebruik had om het *kalfje te bijten*, namelijk, om een levend nuchter kalf den hals af te bijten, en hetzelve vervolgens den overwinnaar te schenken, doch is dit wreedaardig vermaak later door de Overheden verboden geworden. Wanneer dit volksfeest ten einde loopt, gaat men naar het huis des Burgemeesters, geeft eene serenade, en zingt een *palinglied* uit dankbaarheid, — al welke feesten gewoonlijk met eene mis in de kerk, ter eere van den Heiligen Patroon, geopend worden.

Wanneer een Vorstelijk persoon, van het regerende Huis van België, te Brugge komt, gaan deze *palingbijters* hem te gemoet, om de paarden van het rijtuig af te spannen, en hetzelve onder luid gejuich en geschreeuw voort te slepen, waarvoor zij van stadswege 200 à 300 francs ontvangen. Dit is ook eenmaal geschied met onzen geëerbiedigden Koning — en zoo ergens moet Z. M. gezegd hebben: *mes sujets ne sont pas des bêtes de somme*, en is zulks later verboden. — Natuurlijk lokt dit vele aanschouwers naar zich, en de Vorst, die niet weet van welk bezoldigd gemeen hij omringd is, zou meenen dat het eene *garde d'honneur* uit de *élite* der beste burgers was. Dit zal Vorst Leopold waarschijnlijk verblind hebben, en den Anglo-Saks doen zeggen, dat hij nergens met zoo veel geestdrift is ontvangen geweest als te Brugge.

Atlas. G.

(*) In overeenstemming met den geachten Schrijver der *Nederl. Gedachten* hebben wij eenigen zijner woorden tot de onzen gemaakt. —

JOHANNES EN DAVID FABRICIUS.

Eerstgemelde wordt door MARTINET, *Vereenigd Nederland*, *bl.* 500, een Friesch Sterrekundige genoemd.

Hij ontdekte, in 1610 of 1611, te *Wittenberg*, de zonsvlekken.

Hij was inderdaad een *Fries*, doch waarschijnlijk een *Oost-Fries*; althans zijn vader DAVID was het, gelijk een achtingswaardig en kundig oud-Hoogleeraar te *Franeker* de goedheid had ons aan te toonen, uit LALANDES *Sterrekunde*, *Nederd. Vert. II Boek* § 456, *I Deel bl.* 199, waar men vindt dat DAVID, die volgens sommigen bij den wijdberoemden TYCHO DE BRAHE zou gewoond hebben, en in 1596 de veranderlijke ster in het sterrenbeeld de walvisch ontdekt heeft, in *Oost-Friesland* geboren was, en in 1616 overleed.

Iets meerders vindt men van DAVID (uit een weinig bekend geschrift,) in het mede niet algemeen bekend noch gelezen wordend Werk van den Heer T. D. WIARDA, *Ostfriesische Geschichte*, *IV*, 8, *not. m.* en zoo daarom, als omdat het daar gestelde het hierboven gezegde eenigermate anders wijzigt, zal het veelligt sommigen onzer Lezers niet onwelkom zijn, dat wij hun de aanteekening van WIARDA mededeelen, daarbij opmerkende, dat *Esens*, *Resterhave*, en *Osteel*, allen, *Oost-Friesche* plaatsen zijn.

„ FABRICIUS was in 1564 te *Esens* geboren, en eerst Predikant te *Resterhaven*, en van 1603—1617 Predikant te *Osteel*. In dat jaar werd hij door eenen boer met eene turfspade doodgeslagen. Hij was een groot sterrekundige, en hield veel briefwisseling met TYCHO DE BRAHE. Wij bezitten nog van hem eene bijzondere Oost-Friesche Kronijk, die evenwel weinig beteekent. Zijn *Calendarium* bevat vele uitstekende sterrekundige en geschiedkundige opmerkingen. Zijn zoon, JOHANNES FABRICIUS, heeft het eerst de zonsvlekken waargenomen. REERSH. *Pred. Denkmal*, *p.* 206. v. H.

J. A. LEEGHWATER.

In het Mengelwerk der Leeuwarder Courant van den 2 Maart 1830, vindt men eenige voorbeelden van *Merkwaardige Duikers*; maar nog veel merkwaardiger is het verhaal van JAN ADRIAANSZ. LEEGHWATER, van het *onderwater-gaan*, door *denzelven*, *geschied bij den Hage*, *in het bijwezen van Prins* MAURITS en andere groote heeren. In hetzelve wordt gemeld, dat eerst Leeghwater in het water is gesprongen in het bijzijn van gemelden Prins MAURITS, met Prins FREDRIK HENDRIK, graaf WILLEM *van* FRIESLAND, Graaf ERNST en meer andere Grooten en Edellieden, en dat hij zoo lang onder water was, dat Prins MAURITS met de andere Heeren vergenoegd waren, en dat hij luidkeels onder water geroepen had. Na LEEGHWATER sprong PIETER PIETERSZ., een zijner medemakkers in het water, en bleef er even zoo lang onder, als LEEGHWATER. Deze eerste onder-waterduiking had plaats in April 1605. — Eene tweede geschiedde nabij Amsterdam in 1606 op Amsterdamsche Kermis, bij welke LEEGHWATER eenige peren half opat, de rest aan het volk toonende toen hij uit het water kwam, ja zelfs speelde hij op zijne schalmei-hooren verstaanbaar, den 23 Psalm; vertoonde een droog papier, waarop hij onder water met pen inkt iets geschreven had. En deze onderduiking duurde drievierde van een uur. — Men vindt dit verhaal omslagtig in zijn klein kronijkje bl. 41—44, achter zijn *Haarlemmer-Meerboek*, gedrukt te Amst. 1724, negende druk. E. E.

DE SCHERPZIENDE BLINDE.

Douglij, de bekende blinde Hoornist uit Cork in Ierland, had op eene naar zijn oordeel vrij zekere plaats honderd guinjes verborgen, welke hem kort daarna van daar weggenomen werden.

Zijn vermoeden viel dadelijk op eenen jongen muzikant, die veel bij hem was en hem begluurd konde hebben. Daar hij dit vermoeden evenwel niet durfde uiten, noch het in zijn belang rekende, het aan den bij hem verdachten persoon eenigzins blijken te laten, bediende hij zich van de kunstgreep, langzamerhand den muzikant daarmede bekend te maken, hoe hij voor eenigen tijd ergens honderd guinjes heimelijk had verborgen, en sedert weder eene gelijke som bespaard had, welke hij, uit hoofde der onrustige tijden niet op intressen zetten durfde, maar desgelijks ter bestemder plaatse weder versteken wilde. Zeer vertrouwelijk vroeg hij zijn Collega nu om raad, waartoe hij besluiten mogt. Deze, werkelijk de dief der weggenomen honderd guinjes, gaf dadelijk den raad, de op nieuw bespaarde som bij de vroeger begravene zonder bedenken neder te leggen.

Nog in hetzelfde uur ijlde de dief naar de geheime plaats, om de gestolen guinjes daar weder neder te leggen, op dat Douglij dezelve niet vermissen zoude, wanneer hij met de tweede som aldaar kwam, welke dan door den muzikant in den opvolgenden nacht met de reeds gestolen gelden wegpakken wilde.

Douglij liet den jongen man tijds genoeg om het gestolene terug te brengen, hetwelk hij naar zijne berekening nu op deze wijs weer verkrijgen kon. Eerst in den laten avond vervoegde hij zich naar de geheime plaats, vond aldaar de hem ontvreemde honderd guinjes, welke hij, zoo als te begrijpen was, in plaats die te verdubbelen, met vrolijkheid in zijn zak stak.

Zoo zag deze blinde man veel verder als zijn ziende, bedriegende Kunstgenoot.

Vertaald. GEORG HARRIJS.

De groote gebeurtenissen die zich in den afgeloopen tiendaagschen veldslag even snel als roemrijk zijn opgevolgd, hebben onze nationale eer gered en ons volksbestaan verzekerd. — De krijgsman, die daarin deelde, heeft aanspraak op de warme en werkzame erkentelijkheid der Natie.

Het is daarom, dat de ondergeteekenden, uitmakende de *Districts-Commissie ter aanmoediging en ondersteuning van de gewapendende dienst in de Nederlanden te Leeuwarden*, hebben besloten, ten huize van het Lid dezer Commissie *W. R. van Sippama* eene geslotene bus te plaatsen, toegankelijk voor een ieder, van heden af, des morgens van 9 tot 12 en des namiddags van 4 tot 8 ure, bestemd om penninglijke bijdragen te ontvangen ten behoeve van hen, die in den strijd zijn gewond, en van de nagebleevenen van hen, die in dezelve roemrijk zijn gesneuveld.

De Commissie meent hierdoor te voldoen aan de wenschen en behoeften van de Ingezetenen eener Stad, die zoo zeer wegens derzelver vaderlandslievende gezindheid bekend is.

Leeuwarden, den 20 Augustus 1831.

M. C. W. DU TOUR VAN BELLINCHAVE.
P. CATS.
P. ZEPER.
H. M. SPEELMAN WOBMA.
G. L. FEIJENS.
W. R. VAN SIPPAMA, *Thesaurier.*

Voogden en Voogdessen van het Nieuwe Stads Weeshuis te Leeuwarden, brengen bij deze ter kennis van het algemeen, dat de meisjes in genoemd Gesticht, zich onledig houden met het maken van Pluksel, Windsels en Kompressen voor de gekwetsten in het Leger, en dat allen welke van dezen handen arbeid verkiezen gebruik te maken, dagelijks oud linnen aan voornoemd Gesticht zullen kunnen bezorgen, waartoe een ieder bij deze door Voogden en Voogdessen ten vriendelijksten wordt uitgenoodigd; zullende voor eene spoedige verzending de meeste zorg worden gedragen.

Leeuwarden, den 15 Augustus 1831.

Voogden en Voogdessen voornoemd.
De Rentmeester, VAN BURMANIA RENGERS.

De ondergeteekende ontvangen hebbende 62½ Ned. ponden Tabak, 125 stuks Handdoeken, benevens 38 Gulden 91½ Cents, door welmeenende Ingezetenen der Grietenij Smallingerland, aan de uitgetrokkene Schutters dier Grietenij toegezonden zijnde, betuigt mits deze, uit naam der manschappen aan de milde gevers zijnen hartelijken dank, terwijl hij, tevens kan verzekeren, dat van hetzelve op een doelmatige wijze wordt gebruik gemaakt. Mr. A. S. REIDING, *1ste Luit.*

Woerden, den 16 Augustus 1831.

EEN LUCHTBALLON,

zal op Morgen den 24 Augustus, des namiddags ten 5 ure, ter gelegenheid van 's Konings Verjaardag, opstijgen in den Tuin van R. K. STEINVOORTE, Koffijschenker achter de Hoven te Leeuwarden.

, Heden werd van een ZOON verlost GEESJEN BAKKER, Echtgenoot van
SNEEK, den 11 Augustus 1831. M. JOUSTRA.

, Heden morgen ten 5 ure verloste van eenen welgeschapen ZOON, WALTJE DE JONG, geliefde Echtgenoot van A. C. ZIJLSTRA,
LEEUWARDEN, den 13 Augustus 1831. *Koek- en Banketbakker.*
Strekkende deze tevens tot kennisgeving aan Familie en Bekenden.

, Heden is mijne Echtgenoot bevallen van eene DOCHTER.
SLOTEN, den 13 Augustus 1831. S. DOEDES BREUNING.

DOCKUM, den 17 Augustus 1831. Heden verloste mijne geliefde Echtgenoot, CLEMINTIA ADRIANA v. EICHSTORFF, van eene welgeschapene DOCHTER.
E. U. F. DEGERING, *Genees-, Heel- en Vroedmeester.*
Familie, Vrienden en Bekenden zoo binnen als buiten deze stad, gelieven deze kennisgeving ook voor bijzondere aan te nemen.

, Heden verloste van een welgeschapen ZOON, JANTJE WESSELS, Echtgenoot van J. E. VAN DER VLIET.
LEEUWARDEN, den 19 Augustus 1831.

, Heden namiddag ten vier ure overleed, aan eene zenuwziekte en verval van krachten, onze geliefde Moeder en Behuwd Moeder WILLEMINA HENGEVELD, Weduwe wijlen EVERT VAN DIERMEN, in den ouderdom van ruim vier en zestig jaren.
BOLSWARD, A. L. VAN DIERMEN,
den 10 Augustus 1831. *mede namens de verdere Kinderen en Behuwd Kinderen.*

, Het heeft den Almagtigen behaagd, van mijne zijde weg te rukken, mijnen beminden Man, OEGE AUKES BREEUWSMA, in het negenendertigste jaar zijns levens; met wien ik zeventien jaren in eenen gelukkigen echt mogt doorbrengen, mij nalatende vijf kinderen, die meerendeels hun verlies nog niet beseffen.

Ik heb eenen dierbaren Echtgenoot en mijne kinderen eenen braven Vader verloren; dan, met vertrouwen berust ik in de wegen der Voorzienigheid, die ik hoop dat mij in mijne droefheid zal bijstaan. KLAASKE HAIJES BREEUWSMA,
SNEEK, den 15 Augustus 1831. Wed. OEGE AUKES BREEUWSMA.
PS. *Strekkende deze tot communicatie aan Familie en Bekenden.*

, Het heeft den almagtigen behaagd van mijne zijde weg te rukken, mijnen geliefden Man DURK VAN GORKUM, in het zes en zestigste jaar zijns levens met wien ik 29 jaren in een genoegelijken echt mogt doorbrengen; met vertrouwen berust ik in de wegen der voorzienigheid, die ik vertrouw mij in mijne droefheid zal bijstaan.
SNEEK, A. K. FEENSTRA,
den 19 Augustus 1831. Weduwe van D. VAN GORKUM,

, Mogten wij ons den 10 dezer verheugen over de geboorte van eenen Zoon, heden avond werd deze blijdschap in droefheid veranderd, door het bezwijken van een onzer lievelingen, aan de gevolgen der kinkhoest, in den ouderdom van ruim 1½ jaar. Zijn naam was LIEUWE. J. VLASKAMP,
WITMARSUM, H. VLASKAMP,
den 20 Augustus 1831. geboren WIJBRANDUS.

, Ten gevolge eener langdurige verzwakking overleed heden onze geachte Tante, Mejuffer ANNA ELISABETH BROUWER, in den ouderdom van een en tachtig jaren.
GRACHTSWAL, bij LEEUWARDEN, P. K. BROUWER, Pz.
den 20 Augustus 1831. *namens de verdere Familie.*

, Heden overleed onze waarde Vader en behuwd Vader WILLEM HIJLLES SWART, in leven Practiserend Heelmeester, in den ouderdom van tachtig jaren en ruim zeven maanden. *Uit aller naam*, H. SWART.
OOSTERMEER, den 20 Augustus 1831.

Staat van de Middelprijzen der Granen en andere Objecten, welke in de eerste helft der maand Augustus 1831, ter Markt der Stad Leeuwarden zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt, zonder eenige belasting:

Tarwe, Witte......	*f* 9 - 10	de Mudde.	Vleesch, Koe,...	- 0 - 40	het Pond.
Rogge,............	- 5 - 90	———	Vleesch, Schapen	- 0 - 31	———
Gerst, Vroege,.....	- 4 - 00	———	Varkensvleesch, Versch..	- 0 - 46	———
Boekweit,.........	- 6 - 00	———	Varkensvleesch, Gerookt.	- 0 - 62½	———
Haver,............	- 2 - 87½	———	Aardapp., Vroege..	- 0 - 80	de Mudde.
Boter.,............	*f* 0 - 71	het Pond.	Zaad, Kool........	- 8 - 82½	———

Accordeert met het Register der Middelprijzen, den 16 Augustus 1831.
De Burgemeester, THIJS FEENSTRA.

Prijzen der Granen te Leeuwarden, Vrijdag den 19 Augustus 1831:
De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe: Rogge *f* 196 : 50 het Last. — Tarwe *f* 10 : 75 de Mudde.
De Boter *f* 31 : 00 à *f* 32 : 00. Kaas *f* 16 à *f* 19 : 00.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, DEN 20 AUGUSTUS 1831.

			Gebl.
Werkelijke Schuld 2½ pct.	35½	36½	36
Uitgestelde dito			
Kansbiljetten .... *f*	12½	13	12¾
Amort. Sijndicaat 4½ pct.	56¾	57¼	57
——— 3½ »			
Oorlogs-Lasten ... 5 »			
Anticipatie-Billetten.....			
Renversalen............			
Negotiatie 42/m.. 6 pct.	77¼	78	77½
Schatkistbilletten 1000...	80¼	81¼	80½
——— 100...			
——— 50...			
Domein Losrenten. 2½ pct.			
Handel-Maatsch... 4½ »			
TiersCs.op21Aug. 3 »	56¾	57¼	57⅛
Gec. Ann. op Aug. 3 »	81¼	81¾	81½

			Gebl.
Napels, aldaar ged. 5 pct.			
Dito te Lond. dito 5 »			
Perp. Spanje, Am. 5 »	41¾	42¼	42
Dito dito, Parijs 5 »			
3 pCt. Perpetuele			
Obl. dito te P.enL. 5 »	7¼	8¼	8
Coupons dito..........			
Oblig.Weenerbank 5 pct.			
Dito dito... 4 »			
Weener Obl. Met. 5 »			
Dito dito te Lond. 2½ »			
Dito Rusland.... 5 »	80¾	81¾	81½
Dito A°. 1828 enz. 5 »	83¾	84¼	84
Rusl. Ins.op'tGrb. 6 »	51¾	52¼	52
Dito Certific.dito. 6 »			
Dito dito te Hamb. 5 »			

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEEUWARDEN, gedenken op Dingsdag den 6 September 1831, des voormiddags ten *elf* ure, ten Raadhuize in het openbaar aan den minstaannemenden aan te besteden:

Het *maken* eener VASTE BRUG met *Steenen Walhoofden*, over de Stadsgracht bij de Wirdumerpoort, met bijlevering van Materialen.

Het Bestek en de Teekening liggen van nu af aan voor een ieder ter inzage ter Stads Secretarij, en tot aan den dag der besteding zal door den Stedelijken Architect op aanvrage, inlichting en aanwijzing *in loco* worden gegeven.

Leeuwarden, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
den 20 Augustus 1831. PIER ZEPER.
Ter ordonnantie van dezelven,
L. IJPEIJ.

BELANGRIJK BERIGT.

DE GRIETMAN VAN HASKERLAND, maakt door deze bekend, dat met overleg van eene daartoe benoemde Commissie uit de ingezetenen van den vlekke Joure, de meest gepaste maatregelen zijn beraamd, om de MAANDAGSCHE BOTER-, KAAS- en GRAANMARKT, aldaar de vorige bloei te hergeven.

Ten gevolge hiervan, wordt elk en een iegelijk uitgenoodigd, zijne BOTER, KAAS en GRANEN, aldaar ter Markt te brengen, zullende, ter algemeene aanmoediging, zoo aan de Verkoopers als Koopers den meest mogelijken vrijdom van Plaatselijke belasting worden verleend, terwijl er met MAANDAG DEN 29 AUGUSTUS e. k., een genoegzaam aantal Koopliedén aanwezig zal zijn.

Joure, den 15 Augustus 1831.
De Grietman voornoemd,
V. L. VEGILIN VAN CLAERBERGEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BOLSWARD, maken bij deze bekend, dat de aanstaande *JAARMARKT* aldaar, zal ingaan op Woensdag den 24 Augustus 1831, en eindigen op Woensdag den 7 September daaraanvolgende. Dat de *PAARDENMARKT* zal gehouden worden op Vrijdag den 26 Augustus, en dat op Zaturdag den 27 dito, des namiddags ten twee ure, aldaar zal worden Verharddraafd, en aan den eigenaar van het alsdan snelstloopend Paard vereerd: *Eene fraaije met ZILVER RIJK GEMONTEERDE ZWEEP*; zullende de inschrijving der Paarden, welke moeten zijn van zessen klaar, tot genoegen der Keurmeesters, en die te Bolsward geene Zweep gewonnen hebben, geschieden op het Stadshuis, des voormiddags ten 10 ure, terwijl de monstering ten elf ure zal plaats hebben, waarna terstond de conditien gelezen en geloot zal worden, terwijl geene menschen noch rijtuigen, gedurende de Harddraverij, op de Baan buiten de Sneekerpoort aldaar, zonder consent, zullen worden toegelaten; dat eindelijk op gemelde Jaarmarkt niet zullen worden toegelaten Horoskooptrekkers, Rijfelaars, noch Spelen om gewin van geld of gemaakt goud en zilver, zullende de Bedelaars ten strengsten worden geweerd.

Bolsward, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
den 9 Augustus 1831. T. HOEKSMA.
Ter ordonnantie van dezelven,
H. BRAUNIUS OEBERIUS, *Secretaris.*

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN BAARDERADEEL, roepen bij deze de Stemgeregtigde Floreenpligtigen van het dorp Beers op, tegen Zaturdag den 3 September 1831, des namiddags ten vier ure, in de Kerk aldaar, ten einde te stemmen een ONTVANGER der Dijksfloreenen van dat Dorp.
Grietman en Assessoren voornoemd,
BERNH. BUMA.
J. H. J. VAN WAGENINGEN,
Secretaris.

LEES HIER.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdag den 24 Augustus 1831, des namiddags ten 2 ure, continueren te verkoopen, ten sterfhuize van *S. B. Tolsma*: Onderscheidene WINKELGOEDEREN en GEREEDSCHAPPEN, als: eene partij vlakke en holle Engelsche Borden, wit en wit met blaauwe randen, eene uitmuntende Tabakskerverij, met de daarbij behoorende Messen, en een nieuwe Koffijboonbrander.

De Notaris C. W. SEMLER, te Grouw, zal, als daartoe benoemd door de Regtbank van eersten aanleg te Sneek, ten overstaan van den Heere Vrederegter van het kanton Rauwerd, publiek, bij strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

Eene HUIZINGE cum annexis, gekwoteerd no. 14ᵃ, te Roordahuizum, door de Weduwe *Marten Eiles van der Wal* als eigenaarsche laatst bewoond geweest en met er dood ontruimd; bezwaard met *f* 1 : 55 jaarlijksche Grondpacht en verdere ordinaire lasten; dadelijk na de finale toewijzing te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Woensdagen den 31 Augustus 1831, ten huize van den Kastelein *F. Idzerda*, op Drie Romers, te Roordahuizum, bij de provisionele, en den 14 September daaraanvolgende ten huize van den Kastelein *J. A. van der Meer*, aldaar, bij de finale toewijzing, telkens des namiddags om drie uren, en koopen op Conditien inmiddels te vernemen bij den Notaris voornoemd.

Houtveiling bij de Zon te Sneek.

MR. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt publiek, bij veiling, tegen zes weken crediet, te verkoopen: Eene partij van twee honderd beste EIKEN STAMBOOMEN, met het daarbij behoorende KROMHOUT, voor Damleggers, Hek- en Stekpalen enz.; alles zeer geschikt voor Huis- en Scheepstimmerlieden, Kuipers, Aannemers, enz.; aangevoerd door den Koopman *Ruurd Folkerts van Wallinga*, te Kortezwaag.

Wie gading maken, komen op Dingsdag den 6 September 1831, des voormiddags ten 11 ure, bij de societeit de Zon, even buiten de Noorderpoort te Sneek.

NB. Aan een ieder welke iets te vorderen heeft van den Boedel en Nalatenschap van wijlen HINNE GERBENS VAN DER VEER, overleden te Beetsterzwaag, wordt verzocht, deszelfs Rekening in te leveren aan den Griffier *A. M. KOOPMANS*, te Beetsterzwaag, vóór of op den 31 Augustus 1831.

BIJZONDER BERIGT.

Bij den ondergeteekende zal binnen kort worden verkrijgbaar gesteld, eene PRACHTUITGAVE *van een* GEDENKSTUK, *voorstellende de* HARDDRAVERIJ *om eene fraaije* GOUDEN ZWEEP, *gehouden in het Zaailand te Leeuwarden, den 21 Julij* 1830, *in tegenwoordigheid van Z. M. onzen Geëerbiedigden Koning, benevens H. H. K. K. H. H. den Prins van Oranje, de Held onzes Vaderlands*, en *Hoogstdezelfs beminden oudsten Zoon, opgedragen aan Z. E. den Heer* J. A. *Baron* VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT, *Gouverneur van de Provincie Vriesland.* Dit Stuk, geteekend door den Heer *J. H. Mattijssen*, Konstschilder alhier, en aanvankelijk op Steen in druk wordende gebragt, heeft reeds, na gedaan onderzoek, om deszelfs naauwkeurigheid, de volkomene goedkeuring van Z. M. mogen wegdragen, en hebben H. M. *de Koningin*, als ook H. H. K. K. H. H. Mevrouwen *de Prinses van Oranje* en *Prinses Frederik*, hetzelve waardig gekeurd, dit, door Hoogstderzelver inteekening daarop, te vereeren. Hetzelve, aan alle regtgeaarde Vriezen als een fraai gedenkstuk, dien heugelijken dag waardig, met regt wordende aanbevolen, zal hierna ter bezigtiging en inteekening tot dat einde worden aangeboden.

F. W. WOLTERS, *Kunsthandelaar*,
op de Kelders, letter H, no. 28, te Leeuwarden.

Berigt aan den reizenden Man.

Wordt bekend gemaakt, dat door het voltooijen van den nieuwen Straatweg, de geregelde communicatie tusschen Leeuwarden en Groningen is volbragt, en dat daardoor tot gemak der Reizigers, de POSTWAGEN van *Leeuwarden op Groningen*, vice versa, in plaats van te Leeuwarden des morgens om zes uren, en te Groningen des morgens om half zes uren, voortaan met den eersten September e. k. alle morgens om zeven uren van beide Steden zal vertrekken, waartoe dan zullen gebruikt worden twee nieuwe, en geheel tot gemak ingerigte Wagens, die deze dienst binnen zeven uren zullen verrigten.

Gemelde Wagens rijden af te Leeuwarden bij C. PELLE, Logementhouder in het Sneeker Veerhuis, en te Groningen bij VAN DER LAAN, Logementhouder aan de Groote Markt.

Met vereischte permissie van het Grietenijbestuur van Doniawerstal, gedenkt JOHS. D. WIERSMA, Tapper te Langweer, op Donderdag den 25 Augustus 1831, des namiddags ten 2 ure, te laten Verhardzeilen: Een fraaije *ZIJDEN VLEUGEL, SCHEERHOUT* en *TUIGJE*, door Jagten en Booten beneden de 6 el 532 streep. Voorts gedenkt de Kastelein R. DE JONG, op Vrijdag den 26 Augustus 1831, des namiddags ten 1 ure, te laten Verharddraven: Een paar fraaije *HOOFDSTELLEN*, door Paarden tot genoegen der Keurmeesters, en die geen Stads Prijs gewonnen hebben.

BILJARTPARTIJ TE BALK.

Op Zaturdag den 27 Augustus eerstkomende, gedenkt de Logementhouder KOOP DAM, in de Zon, te laten Verbiljarten: Eene fraaije *ZILVEREN TABAKSDOOS*. De Liefhebbers worden verzocht zich vroegtijdig aan te geven, dewijl het des morgens ten tien ure een aanvang zal nemen.

Met consent van het Grietenijbestuur van Gaasterland, gedenkt de Logementhouder KOOP DAM, in de Zon te Balk, op Maandag den 29 Augustus eerstkomende, te laten Verharddraven, en aan den winner vrij te vereeren: *Een paar extra zwaar met ZILVER gemonteerde HOOFDSTELLEN.* Alle Paarden zullen worden toegelaten die tot genoegen der Keurmeesters zijn. De Liefhebbers worden verzocht zich vroegtijdig aan te geven, dewijl de Draverij des namiddags precies ten twee ure zal beginnen.

Met consent van den Edel Achtbaren Heer Grietman van Menaldumadeel, gedenkt de Kastelein WOPKE RINSES DE JONG, te Boxum, op Woensdag den 31 Augustus 1831, te laten Verharddraven: Twee fraaije *HOOFDSTELLEN*, door Paarden die geen Prijs of Premie gewonnen hebben en tot genoegen der Keurmeesters zijn. — En op Donderdag den 1 September 1831 te laten Vertippen: *Eenige PRIJZEN.* Telkens des namiddags ten twee ure te beginnen.

Men vraagt een LEERLING, op aannemelijke voorwaarden, bij *E. H. VAN RIJGERSMA*, Apotheker te Lemmer. *Brieven franco.*

Bij R. J. SCHIERBEEK, te *Groningen*, is gedrukt, en alom te bekomen:
E. J. THOMASSEN à THUESSINK, kleine *Bijdragen* tot de *praktijk* der *Geneeskunde*. Eerste stuk, over de *longtering*, à 60 cents.

VUURWERKEN.

PIJLEN, LUCHTBOLLEN, ZWERMPOTTEN, RAADJES, TIEN- en ZEVEN-KLAPPERS, ZWERMERS in soorten, alsmede CHINEESCHE KLAPPERS, zijn weder te bekomen bij P. DE VRIES, Pz.
bij het Stadshuis te Leeuwarden.

Te LEEUWARDEN, bij P. KOUMANS SMEDING, bij de Hoeksterpoort, Letter K, no. 176.